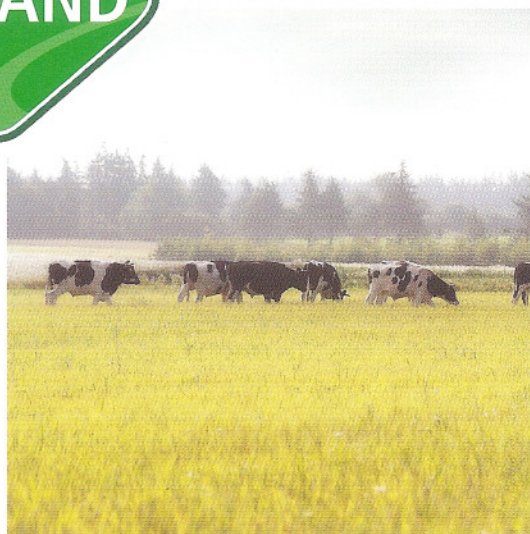
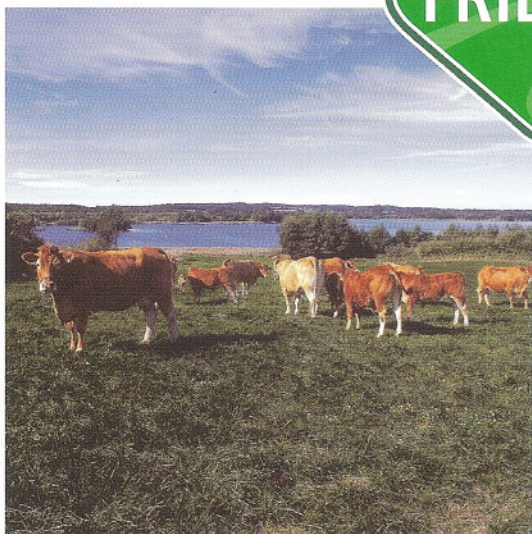
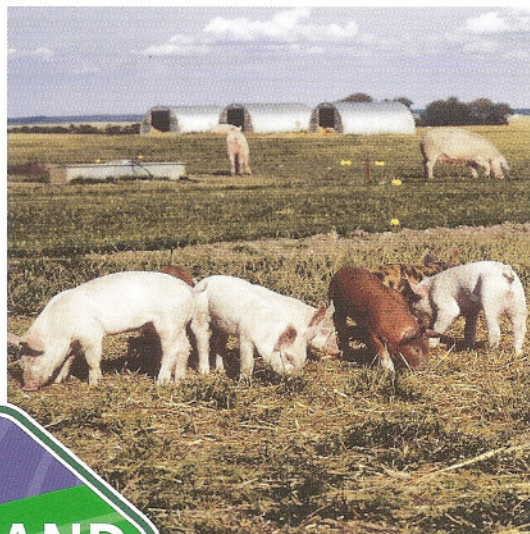
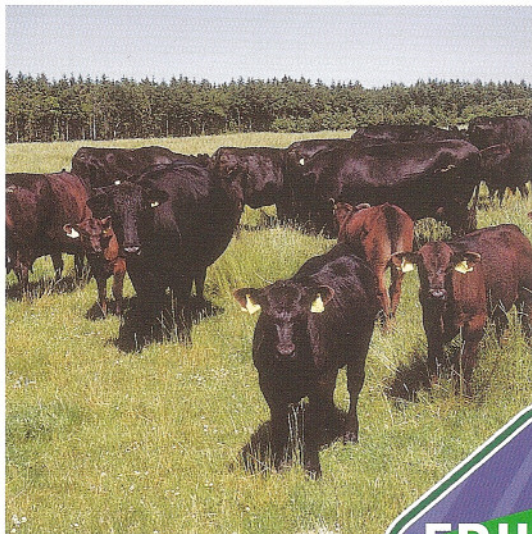

ÅRSBERETNING 2004/2005

Indhold

Året	side	3
Økologi	side	4
Frilandsgris	side	6
Limousine	side	8
Angus	side	8
Den Frie Kalv	side	8
Dyrenes Beskyttelse støtter Friland	side	8
Tivoli	side	9
Nøgletal	side	10
Holdet bag succesen	side	11

en god begyndelse...

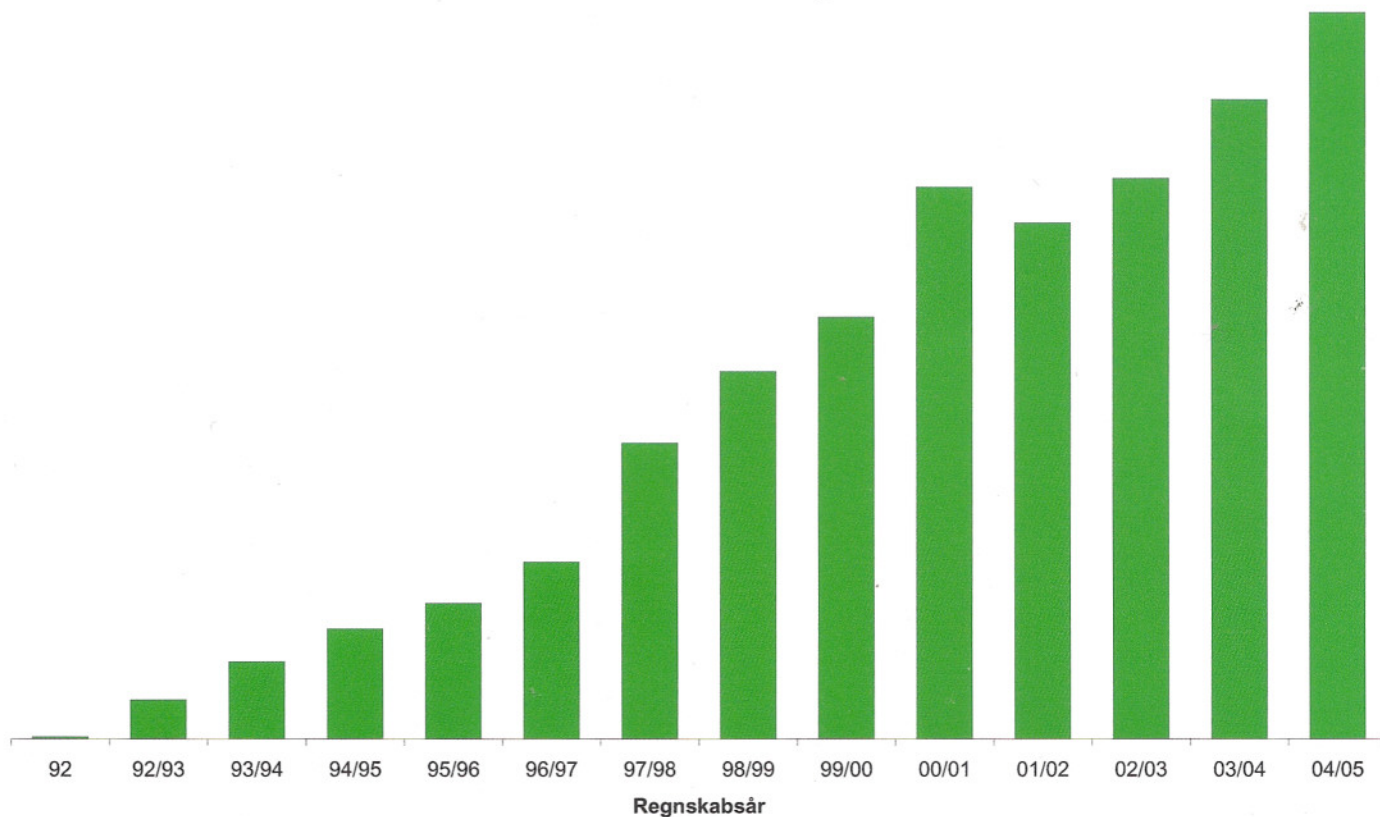
Året

Så er regnskabsåret afsluttet og vi kan med stolthed se tilbage på et år, hvor det er gået rigtig godt. Alle producentgrupper på nær Angus har i år fået et højere tillæg for deres dyr end sidste år. Totalt set har vi incl. resttillægget udbetalt næsten kr. 11 mio. mere til vores leverandører i år end vi gjorde sidste år. Samtidig har vi haft en omsætningsvækst på 14%.

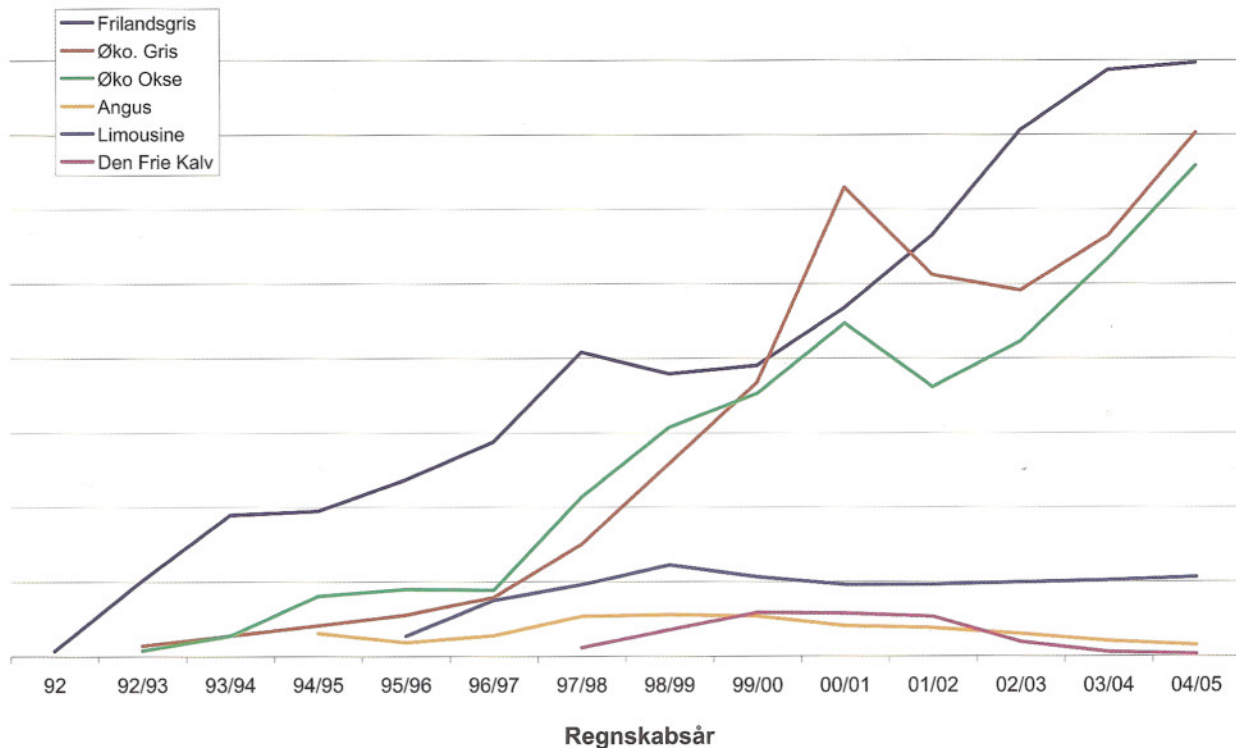
Omsætningsvæksten stammer i høj grad fra de økologiske produkter. Både på hjemmemarkedet og på eksportmarkederne har det økologiske salg udviklet sig forrygende. Frilandsgris og Limousine har begge haft en stabil omsætning med vækst i året, mens Angus og Den Frie Kalv har haft nedgang i omsætningen.

Vi har i år igen opnået at få Børsens Fødevarepris. I år for vores Angus Carpaccio. Irma der markedsfører Carpaccioen fik samtidig Børsens hovedpris for initiativet. Prisen blev overrakt i forbindelse med Fødevarefestivalen i København, hvor vi ud over at dele masser af smagsprøver ud på Angus Carpaccio, gjorde os bemærket med levende grise i Tivoli. En event, der tiltrak stor opmærksomhed fra de mange københavnere og turister der besøgte parken.

Frilands omsætning

Omsætning pr. produkt

Økologi

Den positive udvikling inden for økologien har flere årsager: Dels har eksporten udviklet sig godt, og vi har bidt os godt fast på eksportmarkederne, dels har vi kunnet mærke det øgede salg af mere forarbejdede økologiske produkter ved en øget efterspørgsel efter råvarer til videreforædling. Endelig har den danske detailhandel i højere grad valgt at have et sortiment af økologisk kød i butikkerne. For discountsektoren betyder det, at stort set alle kæder nu har minimum én variant af økologisk kød, mens andre kæder begynder at kigge efter, hvilke nye varianter de skal udvide sortimentet med. Sidst men ikke mindst har vi kunnet mærke det stigende salg.

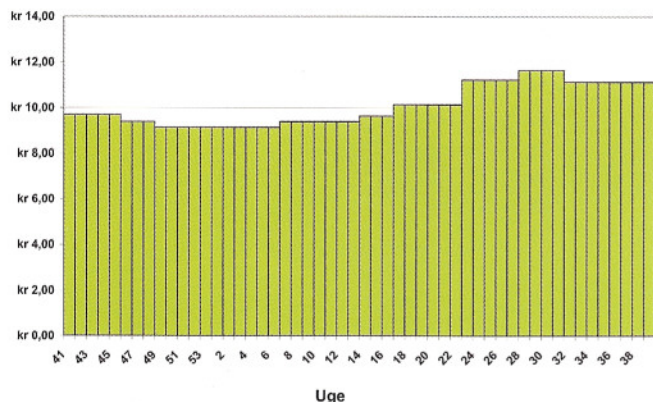
Svinekød

For de økologiske svineleverandører har det været det bedste år til dato. Der er udbetalt tillæg på helt op til 11,65 kr./kg – beløb som langt har oversteget vores forventninger. Gennemsnitligt er der udbetalt 9,8 kr./kg på alle de økologiske grise, der er slagtet i år. På trods af det høje tillæg gennem året, er der 55 øre i resttillæg til de økologiske svineproducenter.

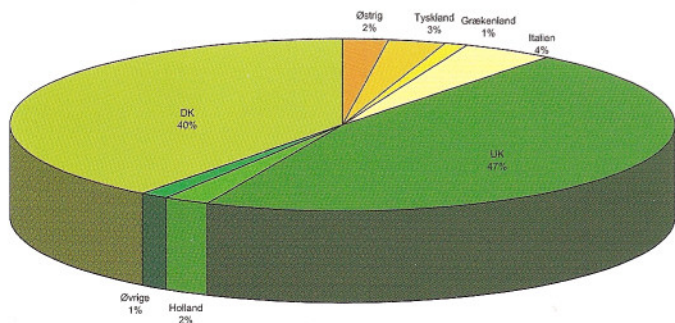
Omsætningsvæksten på økologisk svinekød er skabt ud fra det samme antal slagtede grise. Det er således udelukkende bedre priser for kødet og bedre udnyttelse af dyrene, der har givet meromsætningen. Det har givet de økologiske svineproducenter et tillæg, der

gennemsnitligt har været 36% højere end sidste år incl. resttillæg.

Tillæg for økogrise

Hjemmemarkedet for økologisk svinekød er det marked, der har haft den største relative vækst af alle. Ca. 30% er omsætningen steget med. Det er dog stadig omkring 60% der eksporteres. England er fortsat det største marked for økologisk svinekød og står for 47% af den økologiske omsætning, mens en lang række lande deles om de sidste 13%. Her er det Italien og Tyskland, der er de største. Siden sidste regnskabsår har vi fået en fod inden for på flere nye markeder. Ud over de markeder vi kender, har vi afsat varer til Grækenland, Belgien, Sydkorea, Irland og Spanien.

Efterspørgslen efter forskellige delstykker på de forskellige markeder er med til at optimere vores

produktion af økologisk svinekød og give det pæne tillæg til leverandørerne. Vi har således, som det ser ud nu, afsætning for hele grisen, hvilket er meget vigtigt for den gode økonomi.

Her mod slutningen af regnskabsåret har vi fået en tysk detailkunde Famila, som har startet en test af detailpakket dansk økologisk kød i 15 af deres 80 butikker. Indtil videre går testen godt, og Famila forventer at udvide afsætningen til ca. 50 af deres butikker fra begyndelsen af 2006.

USA er dog et marked, som vi desværre for nuværende har måttet vinke farvel til. USA indførte den såkaldte NOP kontrol, der umiddelbart ikke gør det muligt for os at eksportere til USA med de nuværende danske regler for økologi.

Oksekød

Det økologiske oksekød har også haft en meget positiv udvikling. Den danske detailhandel har i høj grad været med til at sætte gang i afsætningen ved at være villig til at øge kampagnetrykket væsentligt på især hakket oksekød. Afsætningen af de finere udskæringer går fortsat lidt langsomt, men vi forventer, at den positive udvikling i butikkernes sortiment også vil gavne den del af det økologiske oksekød i fremtiden.

Frilandsgris

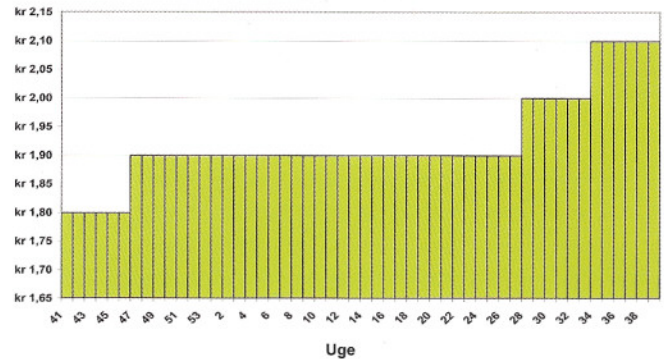
Hvor der på svinekød har været en stigende priskurve, har det modsatte været tilfældet på oksekød. Her har vi måttet afsætte 35% mere oksekød for at skabe omsætningsvæksten på 24%. Men da der her i høj grad er tale om kød, vi allerede havde til rådighed, har det samlet set betydet en bedre afregning til de økologiske kvægproducenter.

Eksporten står for ca. 3,5% af omsætningen af det økologiske oksekød. Det er Østrig, Holland, Italien og Sverige, der aftager primært småkød og indmad fra vores økologiske okser.

Frilandsgris har haft en god og stabil omsætning gennem året med en omsætningsvækst på 1,3%.

Tillægget har udviklet sig positivt gennem året, hvor leverandørerne i starten af regnskabsåret fik 1,8 kr./kg og ved regnskabsårets afslutning 2,1 kr./kg. Det udbetalte tillæg har passeret med den indtjening, der har været på svinekødet, så der er ikke blevet opsamlet resttillæg. Der er slagtet 2440 Frilandsgrise mere i år, end der blev sidste år, og udnyttelsen har været god, så der er i år

Tillæg for økogrise

gennemsnitligt blevet udbetalt 11 øre mere i tillæg pr. kg godkendt Frilandsgris, end der blev sidste år.

Væksten på Frilandsgris er skabt gennem et tæt samarbejde med de kæder, der allerede har Frilandsgris i sortimentet. I løbet af året har vi bl.a. haft

1. og 2. års lærlinge fra Dreisler med på besøg hos en Frilandsgris producent. I SuperBest har der været en

slagtermesterkonkurrence, hvor de slagtermestre, der var bedst til at afsætte Frilandsgris, kom på en tur til Prag. I ISO har man satset på at give slagterne en mere forbrugerorienteret tilgang til deres fag. Det blev gjort ved et arrangement med en kok, som sammen med slagterne prøvede at se på, hvad man kunne gøre med en Frilandsgris.

I Dreislerkæden er der blevet lavet en speciel variant af Frilandsgrisen. Det er Frilandsgrise, som kommer fra nogle få udvalgte leverandører i området (Nord- og Midtjylland), hvor Dreislerkædens butikker er placeret. En helt ny kunde er det da også blevet til. Fra

september måned begyndte de fire Metro-butikker at afsætte Frilandsgris, men deres afsætning er stadig i en opstartfase.

Limousine

Limousine har haft et godt og stabilt år, hvor der på trods af en nedgang i antallet af slagtede dyr har været en stigning i omsætningen med godt 4%. Det er solget af delstykker til diverse slagterafdelinger og butikker,

der har udvist den største stigende tendens. Men også Irma har haft en stigning i salget af delstykker. Indtjeningen har været god, og der er derfor ved årets slutning et restillæg på 1,05 kr./kg. Det faldende antal tilmeldinger har dog i perioder givet os vanskeligheder, specielt når kunderne skal forsynes til kampagneuger. Vi arbejder derfor hårdt på at få leveringsantallet af Limousine op igen, så vi næste år kan få den vækst, som det ser ud som om, der er mulighed for.

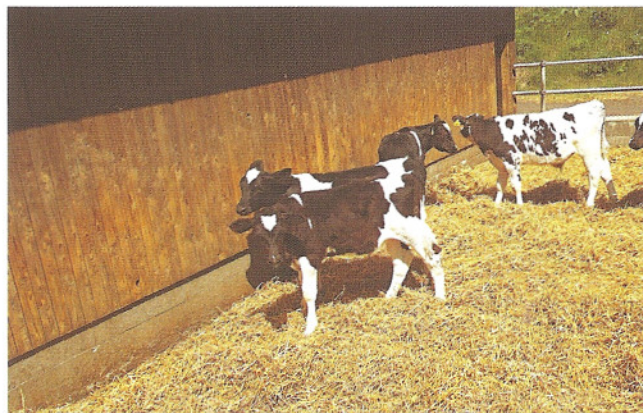
Angus

Angus har haft et vanskeligt år. Der har været en nedgang i omsætningen på ca. 25%, og leverandørerne har ikke i året fået et tilfredsstillende tillæg for deres dyr. Vi har derfor fra 1. november valgt at fjerne Dyrenes Beskyttelses anbefaling og lempe konceptet væsentligt for at søge at øge antallet af dyr, der bliver tilmeldt til os.

Den Frie Kalv

Er fortsat på vågeblus, og omsætningen har i år været noget mindre end sidste år. Der har dog været en god indtjening, og der er restillæg på 35 øre/kg .

Dyrenes Beskyttelse støtter Friland

Vi har fået tilsagn fra Dyrenes Beskyttelse om støtte til markedsføringen af Frilandsprodukterne med 800.000 kr. Allerede nu har Dyrenes Beskyttelse været med til at finansiere arrangementet i Tivoli i august samt vores julekampagne med et opskriftshæfte.

Til næste år planlægger vi bl.a. en kampagne rettet mod mindre børn. Til foråret kommer en grillkampagne og senere på året en kampagne, hvor der i butikkerne vil blive sat ansigt på leverandørerne i butikkerne. Vi forventer også, at vi igen i år vil lave aktiviteter i Tivoli i forbindelse med Copenhagen Cooking Festival.

Friland i Tivoli

Vi valgte i år at lave en større markedsføringsindsatsning i forbindelse med Copenhagen Cooking Festival, der for andet år i træk løb af stablen i København. Vores event foregik med flere forskellige tiltag i Tivoli, der i festivalugen havde mange aktiviteter omkring fødevarer og gastronomi.

Vi var bl.a. sponsor for en kokkelevkonkurrence. Konkurrencen havde op til festivalen foregået lokalt rundt omkring i landet. Den sidste lørdag i festivalugen var der finale på den store scene i Tivoli, hvor tre

finalister dystede om at lave de bedste retter ud af råvarer fra bl.a. Friland. Under konkurrencen blev der foran scenen uddelt smagsprøver af kød fra Friland.

I tivolislottet var der udstilling med de producenter der havde vundet priser i de forskellige kategorier i Børsens Fødevarerpris. Vi uddelte i de ni dage udstillingen varede, masser af smagsprøver på Angus Carpaccio, og fik en god snak med rigtig mange interesserede forbrugere.

Vi havde også hele ugen syv smågrise i en fold, hvor Tivolis gæster havde mulighed for at komme ind og klappe grisene. Grisene blev både klappet og fotograferet rigtig meget, og der blev stillet masser af spørgsmål fra både store og små, der var nysgerrige efter at vide lidt mere om griseliv. Vi havde hele tiden leverandører repræsenteret ved folden. Det gav en

rigtig god effekt, og det var tydeligt, at de Tivoligæster, der kom forbi synes, det var meget mere interessant, når man kunne få historien fra en rigtig landmand.

Fra Friland skal der derfor lyde en stor tak til de af vore leverandører, som gjorde en stor indsats i forbindelse med arrangementet.

Det var også i forbindelse med Tivoli arrangementet, vi kunne præsentere vores nye maskot, »Grisen

Frida«. Ud over at hun var afbilledet på små blokke, konkurrencesedler mm., kunne hun også opleves i levende live, når hun gik rundt og underholdt børnene. Arrangementet var en stor succes. Tivoli blev i perioden besøgt af næsten 175.000 gæster, og rigtig mange fik sig tydeligvis en rigtig god oplevelse.

Nøgletal

Resultat før skat og restillæg	kr. 7.862.000
Restillæg i alt	kr. 5.100.000
Egenkapitalens forrentning	21,2
Bruttofortjeneste efter restillæg i	
% af nettoomsætningen	5,9
Medarbejdere:	17

Restillæg:

Limousine	1,05 kr/kg
Økookse	0,60 kr/kg
Økogris	0,55 kr/kg
Den Frie Kalv	0,35 kr/kg

Friland har i år haft det bedste resultat nogensinde. Resultatet før skat og restillæg var på knapt 7,9 mio. kr. Der er udbetalt restillæg til Friland Limousine kalve, Økologisk kvæg og Økologiske grise samt til Den Frie Kalv. I alt er der udbetalt 5,1 mio. kr. i restillæg

Egenkapitalens forrentning og bruttofortjenesten er højere i år, end den har været tidligere. Det skyldes, at vi på grund af det gode resultat, ekstraordinært har besluttet at styrke egenkapitalen, så vi har øget handlefrihed i forhold til investeringer i fremtiden, der kan sikre en fortsat høj vækst.

Antallet af medarbejdere er uændret 17 personer.

Holdet bag succesen

Salgsafdelingen: Salgschef: Arne Dyrebjerg, Eksportsalgschef: Marc Ridout (England). Salgsteam: Anna Mortensen, Rikke Pedersen, Lars Jørgensen, Erwin Bertelsen & Susanne Møller (på barsel)

Landmandsafdelingen: Afdelingsleder: Jens Peter Nannerup, Assistent: Ina Nielsen.

Administration:

Økonomichef: Lars Schøning, Bogholder: Johannes Fuglsang, Assisterter: Ulla Jensen og Jeanette Rosenstrøm.

Marketing:

Marketingassistent: Lina Daugbjerg

Direktionssekretær:

Lene Gram Hansen

Daglig leder:

Randi Kok

Direktor:

Karsten Deibjerg

Bagerste række fra venstre: Jens Peter Nannerup, Lina Daugbjerg, Erwin Bertelsen, Lars Jørgensen, Lars Schøning, Johannes Fuglsang. Forreste række fra venstre: Randi Kok, Ina Nielsen, Arne Dyrebjerg, Anna Mortensen, Rikke Pedersen, Jeanette Rosenstrøm og Ulla Jensen. Lene Gram Hansen, Susanne Møller, Karsten Deibjerg og Marc Ridout er ikke med på billedet.

Friland A/S · Brårupgade 3 · 7800 Skive · Tlf. 9757 4799
e-mail: frilandinfo@friland.dk · www.friland.dk